

**Аналіз очікуваних обсягів забору води
з русла р. Сіверський Донець підприємствами-водокористувачами
у Харківській, Донецькій та Луганській областях
на період літньої межени 2015 року**

За даними державної звітності 2-ТП (водгосп), забір води з русла річки Сіверський Донець станом на 01.01.2015 року здійснювали 27 водокористувачів, з об'ємом забраної води 723 млн. м³, що на 117 млн. менше ніж у 2013 році, в тому числі по областях:

- Харківська: 11 водокористувачів (25%);
- Донецька: 6 водокористувачів (65%);
- Луганська: 10 водокористувачів (9%).

Якщо умовно розділити по місяцях встановлений у дозволах на спецводокористування річний ліміт забору води з р. Сіверський Донець (1244,5 млн. м³), то ліміт літніх місяців складе близько 700 млн. м³.

Найбільший обсяг забору води з Сіверського Дінця здійснюють підприємства комунального господарства КП «Харківводоканал», Горлівський РУЕК і Слов'янське РВУ КП «Компанія «Вода Донбасу», ЗФС п. Білогорівка та Світлічанське РВУ ОКП «Луганськвода», що становить 88% забору води з річки Сіверський Донець. Забір води з річки підприємствами електроенергетики (Зміївська ТЕС, Слов'янська ТЕС, Луганська ТЕС) становить 7% від загального забору води з річки. Інші 5% припадають на підприємства промисловості та міжрайонні управління водного господарства, які беруть воду з Сіверського Дінця для поливу.

У Харківській області основними споживачами річкової води є КП «Харківводоканал», Зміївська ТЕС, ФДМ «Шебелинкагазвидобування» і Харківське міжрайонне управління водного господарства.

У період літньої межени (червень-вересень) забір води з річки становить 35% від річного забору з аналогічною пропорцією щодо встановленого ліміту забору води (35%). За 1 квартал 2015 року підприємством забрано 22% від встановленого ліміту.

Забір води з річки Сіверський Донець (829 км) КП «Харківводоканал» становить 183 млн. м³/рік, або 94% від встановленого ліміту забору води. У порівнянні з 2013 роком забір води зменшився на 5%.

Забір води з річки Сіверський Донець (770 км) Зміївської ТЕС за 2014 р. в порівнянні з 2013 роком зменшився на 4 млн. м³ і склав 41% від ліміту забору, при цьому в літні місяці (червень-серпень) забір води з річки Сіверський Донець найбільший.

Забір води з річки Сіверський Донець (750 км) ФДМ «Шебелинкагазвидобування» за 2014 р. в порівнянні з 2013 роком зменшився на 87 тис. м³ і становить 28% від ліміту забору. Згідно з прогнозними даними підприємства на 2015 рік, очікуваний забір води з річки становить 660 тис. м³, що на 240 тис. м³ менше встановленого в дозволі ліміту забору води. За 1 квартал 2015 р. підприємством забрано 46 тис. м³, тобто 7% від очікуваного забору.

Забір води Харківського і Балаклійського міжрайонних управлінь водного господарства (872 км і 712 км річки) становить близько 1 млн. м³ в літні місяці. У порівнянні з 2013 роком обсяг забору дещо зменшився.

У Донецькій області найбільшими водокористувачем є підприємства КП «Компанія Вода Донбасу», Горлівський РУЕК і Слов'янське РПУ, Слов'янська ТЕС, Сєверодонецьке об'єднання «АЗОТ».

Сєверодонецьке об'єднання «Азот», яке територіально розташоване в Луганській області, здійснює забір води на 523 км річки Сіверський Донець (Райгородська гребля).

У 2014 році з причини зупинки виробництва обсяг забору з річки в порівнянні з 2013 роком зменшився більш ніж на 5 млн. м³. Обсяг забраної води з річки становить близько 60% від встановленого ліміту, при цьому, в період літньої межні з червня по вересень забір води з річки становить 57% від загальної забору за рік. За 1 квартал 2015 р. фактичний забір води з річки склав 714 тис. м³.

Забір води Слов'янським РПУ (527 км річки) досить стабільний і становить 73% від встановленого ліміту забору (30 млн. м³) в літні місяці, 39% від загального забору і 30% від встановленого ліміту. За 1 квартал 2015 р. підприємством забрано 5,3 млн. м³, що становить 17% від встановленого ліміту.

Горлівський РУЕК здійснює забір води з річки Сіверський Донець (522 км), який становить 70% встановленого ліміту (729,2 млн. м³/рік). У період літньої межні (червень-вересень) 2013 року, забір води з річки становить 37% від фактичного забору води за рік і 26% від встановленого ліміту забору. За 1 квартал 2015 р. підприємством забрано 116 млн. м³, що становить 16% від встановленого ліміту.

Слов'янська ТЕС здійснює забір води з річки на 514 км, в 2013 році обсяг забору становив 72% від встановленого ліміту, при цьому в період літньої межні з червня по вересень забір води з річки склав більше 4 млн. м³, що склало 25% від встановленого ліміту забору. У 2014 році забір води збільшився на 4 млн. м³ і склав 94% від встановленого ліміту. За 1 квартал 2015 р. фактичний забір води з річки склав 8 млн. м³. Згідно з прогнозними даними підприємства, на період з червня по жовтень 2015 року, забір води становить 5,04 млн. м³ (31% від встановленого ліміту).

До найбільших споживачів води з річки в Луганській області є ЗФС п. Білогорівка та Луганська ТЕС.

У Луганській області забір води з річки здійснюють 2 підприємства комунальної галузі: ЗФС п. Білогорівка (467 км) і Світлічанське РПУ (406 км) ОКП «Луганськвода».

Забір води ЗФС п. Білогорівка в порівнянні з 2013 роком зменшився на 5 млн. м³/рік і становить 60 млн або 65% від встановленого ліміту забору. У період літньої межні (червень-вересень) забір води з річки становить 34% від фактичного забору води за рік і 25% від встановленого ліміту забору. За 1 квартал 2015 р. підприємством забрано 8 млн. м³, що становить 13% від встановленого ліміту.

Забір води з річки Луганська ТЕС здійснює на 336 км річки, в 2013 році обсяг забору склав 60% від встановленого ліміту, у 2014 році - 18 млн. м³ і за 1 квартал 2015 року - 1,8 млн. м³.

Оцінка розподілу протягом року на водний об'єкт, пов'язана з відбором води по основних водозаборах (по місяцях), проведена на основі порівняння з установленим лімітом на рік, поділений на 12 місяців. Результат свідчить про те, що досить рівномірно протягом року здійснюється забір комунальними підприємствами для питних потреб населення областей.

Промисловими підприємствами, які згадувалися вище, і особливо підприємствами електроенергетики, забір здійснюється нерівномірно по місяцях, перебуваючи в межах встановленого річного ліміту забору. При цьому в маловодні літні місяці забір збільшується, що створює додаткове навантаження на водний об'єкт.

Беручи до уваги маловодність басейну Сіверського Дінця та річок Приазов'я, при розгляді клопотань на отримання дозволів, басейновим управлінням будуть встановлюватися особливі умови для маловодних періодів року, а також аналізуватися попередні періоди діяльності та рівномірність водоспоживання з метою недопущення виникнення випадків дефіциту водних ресурсів в маловодні місяці року з червня по серпень, а також в інші маловодні періоди року.

При отриманні дозволу на спецводокористування необхідно погоджувати з басейновим управлінням заплановані заходи (збільшення випуску продукції і істотного збільшення забору води з річки Сіверський Донець), і щорічно надавати очікуваний щомісячний обсяг забору води на період літньої межні.

У складних умовах проведення АТО в Донецькій і Луганській областях, більшістю підприємств були представлені звіти за 2014 рік і 1 квартал 2015 року, що свідчить про високу дисципліну та високу особисту відповідальність спеціалістів підприємств. Зокрема, були представлені звіти Луганської ТЕС, Авдіївського коксохімічного заводу, підприємств КП «Компанія «Вода Донбасу» та багатьох інших підприємств, які у встановлені терміни знайшли можливість представити в басейнове управління звіти про використання води.